

DESCONFIANÇA

ÍNDEX DE CONFIANÇA BALEARS

Des de l'any 1996, Gadeso realitza l'Índex de Confiança dels Consumidors a Balears. Quaderns Gadeso publica des de l'any 2003 els resultats dels esmentats índexs de confiança (QG n°19, 28, 34, 44, 49, 63, 68, 84, 96, 101, 109, 118, 133, 139, 145 i l'actual). Aquestes investigacions es realitzen seguint el model homologat de la Unió Europea (Eurostat).

El coneixement de la confiança dels ciutadans i dels distints agents socials i econòmics és fonamental per poder avaluar la situació i les perspectives econòmiques d'un determinat país o comunitat autònoma.

Com es pot observar a la taula superior, la desconfiança s'ha instal·lat entre els ciutadans i ciutadanes de la nostra comunitat, assolint un índex del -44,5. Òbviament, aquesta percepció és subjectiva, però té unes causes reals, concretades en l'atur, la inestabilitat i precarització laborals, la destrucció de llocs de feina...

Mostra: 900 entrevistes
Error màxim: +3,3%.
Nivell de confiança: 95,5%
Treball de camp: novembre 2009

ELS CONSUMIDORS A BALEARS (XIV)

FORT DESCENS DE LA CONFIANÇA

A la taula número 2 es reflecteix l'evolució del nivell de confiança, tant global com desglossat per economia general i economia familiar.

Els índexs que es presenten corresponen a distintes èpoques de l'any. Així, alguns són de quan acaba la temporada turística (novembre 2008 i 2009), altres de la temporada baixa (març 2009) i un altre de la temporada alta turística (juliol 2009).

Com es pot comprovar, i és lògic, els resultats de confiança menys negatius corresponen a la temporada alta 2009. En canvi, els resultats més negatius corresponen al mes de novembre, quan ja s'ha acabat la temporada turística. Durant la temporada baixa (març) es donen resultats més negatius que els del novembre de 2008, el que sembla confirmar una tendència a la baixa

Si analitzam els resultats actuals és altament preocupant com empitjoren tots els índexs de confiança. Es a dir, que aquesta desconfiança no només afecta a l'economia familiar sinó també, i especialment, a l'economia general, el que pareix demostrar que

els ciutadans i ciutadanes no tenen gaires expectatives en què l'actual situació de crisi econòmica millori a curt i mig termini.

En referència explícita a l'economia familiar, i en comparació amb la darrera investigació (juliol de 2009), l'augment de la desconfiança és de 10 punts. Això significa que, encara que amb dificultats, la feina durant l'estiu era asequible. Ara, acabada la temporada i tal com reflecteixen les xifres de l'atur, la situació és molt més greu. De fet, resulta molt significatiu el nivell d'incidència que té l'atur i la inestabilitat laboral en la percepció dels principals problemes personals i familiars i també generals.

A les pàgines següents hi podreu trobar, a més dels principals problemes percebuts pels ciutadans i ciutadanes, els índexs de confiança desglossats per illes, com és habitual a la nostra publicació. A més, us oferim unes taules altament significatives sobre com afecta el posicionament socioeconòmic de les famílies dins l'estructura social en la seva situació de l'economia familiar i els seus nivells de consum.

ÍNDEX CONFIANÇA CONSUMIDORS BALEARS

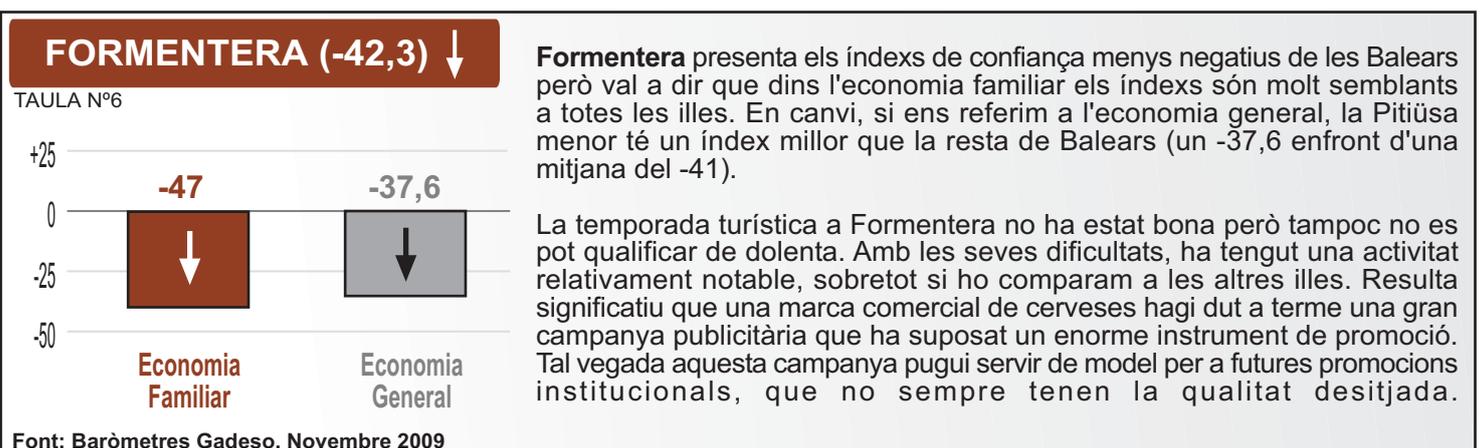
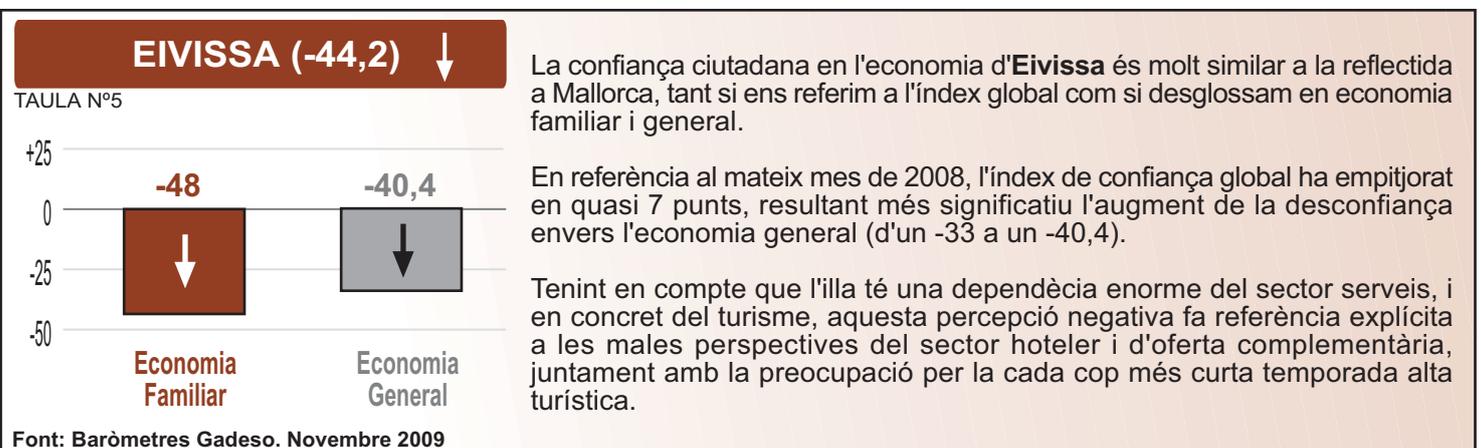
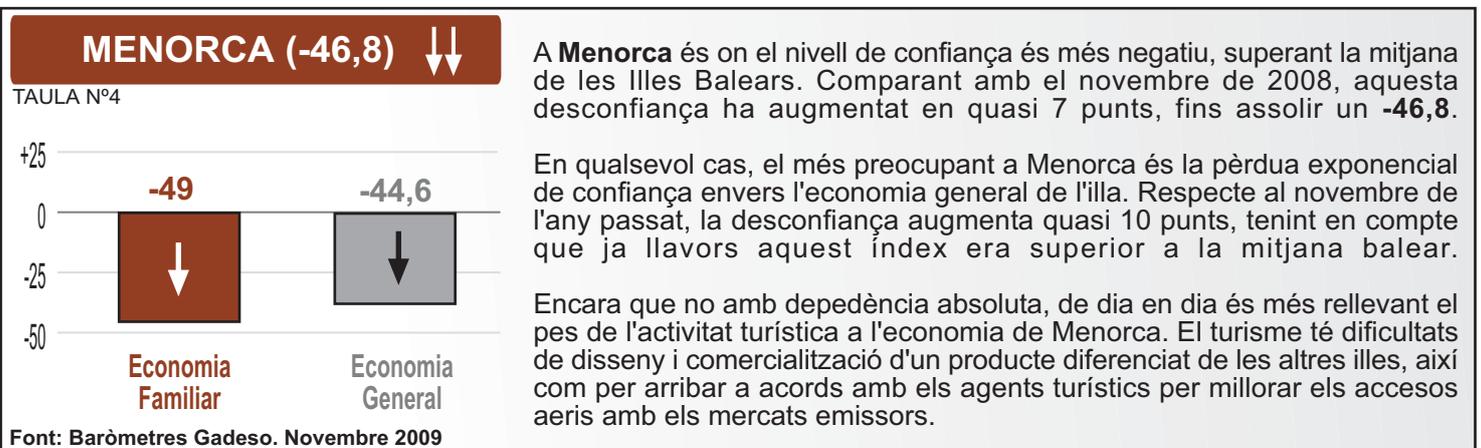
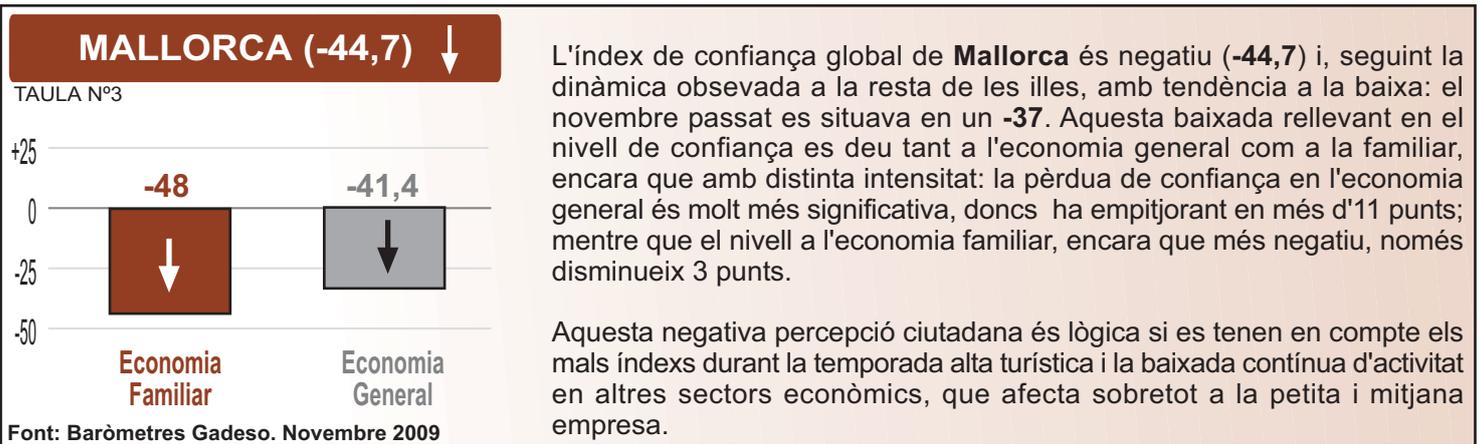
DESGLOSSAMENT: ECONOMIES GENERAL I FAMILIAR

	Novembre 2008	Març 2009	Juliol 2009	Novembre 2009
Economia familiar	-45	-45,5	-38,5	-48
Economia general	-31	-34	-28	-41
Índex global	-38	-40	-33	-44,5

TAULA N°2

Font: Índex confiança consumidors. Novembre 2009

BAIXADA GENERALITZADA DE LA CONFIANÇA

BAIXADA SIGNIFICATIVA DEL CONSUM

Qualsevol recuperació d'una crisi socioeconòmica, com la que estam patint, passa per una recuperació del consum interior, sigui de béns bàsics o d'equipament.

En aquesta pàgina es reflecteixen els nivells de consum de les famílies en funció del seu posicionament "de classe". Aquesta classificació, tal i com es reflecteix en el quadre adjunt, inclou diversos aspectes, més enllà dels temes purament econòmics.

CLASSES SOCIALS: TIPOLOGIES

TAULA N°7 (elaboració pròpia)

BAIXA	MITJANA-BAIXA	MITJANA	MITJANA-ALTA	ALTA
<ul style="list-style-type: none"> - Aturats de llarga durada - Joves sense formació - Immigrants sense xarxa social 	<ul style="list-style-type: none"> - Treballadors temporals - Mileuristes - Treballadors amb contracte inestable (precarietat) 	<ul style="list-style-type: none"> - Fixos discontinus - Petits comerciants - Treballadors amb contracte estable 	<ul style="list-style-type: none"> - Professionals - Empresaris mitjans 	<ul style="list-style-type: none"> - Grans empresaris - Rendistes: <ul style="list-style-type: none"> - Immobiliaris - Capital - Alts directius
<ul style="list-style-type: none"> - Pensionistes 	<ul style="list-style-type: none"> - Treballadors autònoms 			

Si s'observa amb deteniment la taula número 8, es podrà comprovar com el "bot" més significatiu entre "classes" es dona entre la classe mitjana i mitjana-alta, el que reflecteix no només l'existència de col·lectius en exclusió social, sinó de persones i famílies que fins fa poc tenien una situació "normalitzada" i que ara corren un risc d'exclusió important, el que pot significar que ens dirigim cap una societat dual.

En referència a les persones i famílies incloses dins la denominada **classe baixa**, el seu nivell de capacitat de consum és pràcticament inexistent. Aquí s'inclouen els aturats de llarga durada, amb greus dificultats per reincorporar-se al mercat laboral; els joves sense formació, que fins ara podien trobar feina; i, entre altres, el col·lectiu d'immigrants que, a més de les seves dificultats objectives, no tenen xarxes socials de suport.

Els inclosos dins la **classe mitjana-baixa** tampoc tenen

una situació acceptable. Arribar a final de mes i poder mantenir un nivell de consum bàsic és una dificultat real.

Les considerades **classes mitjanes**, que fins fa poc temps vivien una situació estable des del punt de vista laboral i social, han vist com la seva situació ha canviat de manera radical: les dificultats són reals, i no deixa de ser significatiu que determinats serveis socials comencin a atendre aquestes famílies.

Entre les **classes mitjanes-altes** pareix ser possible una certa capacitat d'estalvi i d'adquirir béns d'equipament, encara que l'estalvi es reorienta i ja no va als bancs ni a les caixes, sinó que es queda a casa per poder cobrir fets inesperats.

Les **classes altes** semblen no tenir excessives dificultats per continuar amb el seus nivells de consum habituals.

COMPORTAMENTS DELS CONSUMIDORS EN FUNCÍO DE LA CLASSE SOCIAL

TAULA N°8	BAIXA	MITJANA-BAIXA	MITJANA	MITJANA-ALTA	ALTA
Arriba a final de mes	Impossible	Amb dificultats	Amb dificultats	Sense dificultats	Sense dificultats
Té capacitat d'estalvi	Impossible	Impossible	Amb dificultats	És possible	Sense dificultats
Pot mantenir el nivell de consum de béns bàsics	Impossible	Amb dificultats	Amb dificultats	Sense dificultats	Sense dificultats
Té capacitat d'adquirir béns d'equipament	Impossible	Impossible	Impossible	És possible	Sense dificultats

% de respostes afirmatives. Font: Baròmetres Gadeso. Novembre 2009

MATEIXOS PROBLEMES, MAJOR INTENSITAT

Com solem fer de manera habitual (QG nº 88, 100, 104, 114, 118, 122, 133, 143 i 145) analitzam quins són els principals problemes que afecten als ciutadans i ciutadanes, tant a nivell personal i familiar com a nivell de la nostra comunitat. També us oferim una comparativa amb el darrer baròmetre del CIS (octubre 2009), que reflecteix les mateixes dades a nivell estatal.

TAULA Nº9

PRINCIPALS PROBLEMES PERSONALS / FAMILIARS

<u>ESPANYA</u>		<u>BALEARS</u>	
1) Atur	(37,8%)	Econ. domèstica	(42,3%)
2) Prob. econòmics	(37,7%)	Inestabilitat laboral	(41,8%)
3) Habitatge	(7,9%)	Atur	(40,3%)
4) Inseg. ciutadana	(7,3%)	Futur fills	(27,2%)
5) Educació	(5,4%)	Accés a l'habitatge	(20,3%)

Respostes múltiples

Font: Baròmetre CIS. Octubre 2009 / Baròmetres Gadeso. Novembre 2009

La comparació entre els resultats del CIS pel conjunt d'Espanya i els dels Baròmetres Gadeso per les Balears posa de manifest que la tendència general és similar però hi ha característiques pròpies. Per exemple, si parlem de **situació econòmica**, a Balears es concreta a l'economia domèstica, i si ens referim als **problemes laborals**, a més de l'**atur**, es fa referència explícita a la **inestabilitat laboral**. Cal afegir que en el nostre cas apareix el **futur dels fills** de manera relativament novedosa. Com es veu, la intensitat és major a Balears.

TAULA Nº10

PRINCIPALS PROBLEMES D'ESPANYA I DE LES ILLES BALEARS

Possiblement el més significatiu és l'aparició a llocs rellevants de la preocupació per la **classe política** lligada a la **corrupció**. En el cas del conjunt d'Espanya també es parla dels partits i la classe política però no es fa referència explícita a la corrupció. Resulta significatiu que mentre al conjunt de l'Estat preocupa la **immigració** com a fenomen social, a Balears es concreta en les persones **immigrants**. L'**accés a l'habitatge** continua preocupant però cada cop menys per la impossibilitat percebuda de poder accedir-hi.

<u>ESPANYA</u>		<u>BALEARS</u>	
1) Atur	(73,0%)	Atur/Inest. laboral	(48,4%)
2) Prob. econòmics	(46,8%)	Situació econòmica	(43,2%)
3) Immigració	(15,1%)	Classe política/corrupció	(37,9%)
4) Partits/Classe política	(13,3%)	Immigrants	(23,4%)
5) Terrorisme	(12,6%)	Accés a l'habitatge	(21,2%)

Respostes múltiples.

Font: Baròmetre CIS. Octubre 2009 / Baròmetres Gadeso. Novembre 2009

TAULA Nº11

PROBLEMES EMERGENTS

- 1) Inseguretat socioeconòmica a mig termini
- 2) Futur dels fills
- 3) Incidència de la immigració al mercat laboral
- 4) Classe política / Corrupció

Respostes múltiples Font: Baròmetres Gadeso. Novembre 2009

Aquesta taula vol reflectir els fets més rellevants referits a les preocupacions ciutadanes. No només l'**atur**, sinó la **inseguretat socioeconòmica** a mig termini; la "**competència**" dels **immigrants** al mercat laboral; la **corrupció** instal·lada en la nostra societat; i el **futur dels fills**, després d'anys on trobar feina era possible sense cap tipus de formació.